

**ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ
KHOA LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ**

**TÓM TẮT
BÁO CÁO TỔNG KẾT**

ĐỀ TÀI KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ CẤP CƠ SỞ

**KHAI THÁC DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA
PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở HUYỆN ĐẢO LÝ SƠN,
TỈNH QUẢNG NGÃI**

Mã số: T2022-04-025

Chủ nhiệm đề tài: TS. Đinh Văn Trọng

Đà Nẵng, tháng 12/2022

ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ
KHOA LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ

TÓM TẮT
BÁO CÁO TỔNG KẾT

ĐỀ TÀI KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ CẤP CƠ SỞ

KHAI THÁC DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA
PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở HUYỆN ĐẢO LÝ SƠN,
TỈNH QUẢNG NGÃI

Mã số: T2022-04-025

Xác nhận của đơn vị chủ trì

Chủ nhiệm đề tài

TS. Đinh Văn Trọng

Đà Nẵng, tháng 12/2022

A. PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong thời kỳ hiện đại, một khi kinh tế phát triển thì du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của mỗi quốc gia. Bởi, lợi ích của ngành du lịch mang lại là khá lớn, không chỉ đóng góp vào GDP, xoá đói giảm nghèo, giải quyết việc làm cho người lao động mà còn là cầu nối để kết nối giao lưu văn hoá, quảng bá hình ảnh đất nước, di sản văn hoá dân tộc, con người đến bạn bè trong khu vực và trên thế giới.

Ở Việt Nam, vào những năm 1960 ngành du lịch ra đời, đánh dấu triển vọng cho sự phát triển của một ngành công nghiệp mới - “Công nghiệp không khói”. Hơn 60 năm qua, Đảng ta đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách kích cầu du lịch, nhờ đó du lịch Việt Nam có lợi thế để phát triển, thu được những kết quả đáng đáng ghi nhận, từng bước khẳng định vai trò là “động lực phát triển kinh tế” trong nền kinh tế quốc dân.

Lý Sơn là hòn đảo có vị trí chiến lược quan trọng trên tuyến đường hàng hải quốc tế và có sự giao lưu rộng mở trong khu vực. Từ thời chúa Nguyễn, Lý Sơn được coi là đảo tiền tiêu trong việc bảo vệ chủ quyền lãnh hải Việt Nam nói chung và chủ quyền của Việt Nam trên hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa nói riêng. Nhận thức được tầm quan trọng về vị trí chiến lược của đảo Lý Sơn, Đảng và Chính phủ nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam đã chủ trương tách Lý Sơn ra khỏi huyện Bình Sơn để thành lập một huyện mới trực thuộc tỉnh Quảng Ngãi. Đến ngày 01 tháng 01 năm 1993, huyện đảo Lý Sơn chính thức được thành lập theo Quyết định số 337/HĐBT của Hội đồng Bộ trưởng (nay là Chính phủ).

Huyện đảo Lý Sơn với nền văn hoá lịch sử lâu đời, trong cuộc sống sinh tồn và phát triển, nhân dân huyện đảo Lý Sơn đã kiến tạo và để lại cho chúng ta những di tích lịch sử - văn hoá có giá trị, lắng

động trong dòng chảy thời gian của nền văn hoá Sa Huỳnh - Chăm Pa và chủ yếu là văn hoá Việt gắn liền với quá trình xây dựng và bảo vệ đảo, khai thác và bảo vệ Hoàng Sa, Trường Sa. Số lượng di tích lịch sử - văn hoá trên đảo Lý Sơn dù không nhiều, khoảng vài chục di tích lớn nhỏ, như: đình, chùa, dinh, miếu, lân cổ,... nhưng hầu hết các di tích lịch sử - văn hoá nơi đây có phong cách kiến trúc đặc sắc, nghệ thuật chạm khắc tinh vi. Trong đó, có một số di tích đã được xếp hạng cấp quốc gia, hoặc cấp tỉnh. Đáng chú ý hơn, hầu hết các di tích lịch sử - văn hoá ở huyện đảo Lý Sơn còn nguyên bản, chưa được tôn tạo nhiều và phân bố rộng khắp tại các địa phương trên đảo.

Những năm qua, vấn đề biên giới hải đảo nói chung, chủ quyền của ta ở Hoàng Sa và Trường Sa nói riêng được Đảng, Nhà nước và nhân dân quan tâm. Huyện Đảo Lý Sơn với hàng chục di tích lịch sử - văn hoá có giá trị gắn liền với lịch sử bảo vệ chủ quyền đảo, biển đảo Việt Nam. Việc khai thác di tích lịch sử - văn hoá phục vụ phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn không chỉ mang lại nguồn thu kinh tế, giải quyết việc làm cho người dân, mà còn quảng bá hình ảnh đảo Lý Sơn đến bạn bè gần xa trong nước quốc tế, khẳng định quyền chủ quyền đảo, biển đảo Việt Nam trên hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Xuất phát từ ý nghĩa to lớn đó, chúng tôi đã cố gắng đi sâu tìm để góp nhặt những kiến thức có được từ trong tư liệu lịch sử địa phương và tiến hành điền dã đến tận nơi các di tích để thực hiện đề tài: ***“Khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi”***.

2. Mục tiêu của đề tài

2.1. Mục tiêu tổng quát

Nghiên cứu quá trình khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi. Qua đó, đề ra một số giải pháp chủ yếu nhằm đẩy mạnh khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch nơi đây trong thời gian tới.

2.2. Mục tiêu cụ thể

- Tìm hiểu một số vấn đề chung về du lịch và khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch.

- Đánh giá được thực trạng khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi.

- Đưa ra định hướng phát triển và một số giải pháp chủ yếu nhằm đẩy mạnh khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi trong thời gian tới.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- Về nội dung: Đề tài nghiên cứu một số vấn đề chung về du lịch và khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch; Thực trạng khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi. Qua đó, đưa ra định hướng phát triển và một số giải pháp chủ yếu nhằm đẩy mạnh khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi trong thời gian tới.

- Về thời gian: Thời gian nghiên cứu của đề tài *Khai thác di tích lịch sử - văn hoá phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi* là trong khoảng thời gian 2015 - 2020, đề xuất định hướng và giải pháp phát triển đến năm 2025.

- Về không gian: Đề tài nghiên cứu giới hạn trong không gian huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi.

4. Cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu

4.1. Cách tiếp cận

Đề tài được tiếp cận dưới góc độ Lịch sử về khai thác các di tích lịch sử - văn hoá ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi để phục vụ phát triển du lịch.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Khảo sát thực địa thu thập số liệu.

Phương pháp sưu tầm tài liệu.

Phương pháp điều tra xã hội học.

5. Tổng quan tình hình nghiên cứu thuộc lĩnh vực của đề tài ở trong và ngoài nước

5.1. Trong nước

Những năm qua, Đảng và nhà nước ta xem du lịch là một ngành kinh tế mũi nhọn. Điều này đã tạo động lực thu hút nhiều nhà khoa học quan tâm nghiên cứu:

Năm 1990, tác giả Nguyễn Minh Tuệ cùng cộng sự cho ra mắt bạn đọc cuốn: *Địa lý du lịch*, Nxb. TP. Hồ Chí Minh.

Năm 2007, tác giả Dương Văn Sáu cho ra mắt bạn đọc cuốn: *Di tích Lịch sử - Văn hoá và danh thắng Việt Nam*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội.

Năm 2011, tác giả Lê Đình Lý và Cộng sự cho ra mắt bạn đọc cuốn: *Quản lý di sản Văn hóa với phát triển du lịch*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.

Năm 2012, tác giả Bùi Thị Hải Yến cùng Phạm Hồng Long cho ra mắt bạn đọc cuốn: *Tài nguyên du lịch*, Nxb. Giáo dục.

Năm 2014, tác giả Vũ Mạnh Hà xuất bản cuốn: *Kinh tế du lịch*, Nxb. Giáo dục.

Cùng năm 2014, Hoàng Văn Thành cho xuất bản cuốn sách: *Văn hóa Du lịch*, Nxb. Chính trị Quốc gia.

Năm 2016, nhóm tác giả Trần Thị Minh Hoà và các cộng sự xuất bản cuốn: *Du Lịch Việt Nam thời kỳ đổi mới*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội.

Tác giả Lê Trọng, năm 2007 cùng cộng sự đã xuất bản cuốn: *Lý Sơn đảo du lịch lý tưởng*, Nxb. Văn hoá thông tin. Cùng năm 2007, tác giả Nguyễn Đăng Vũ cũng xuất bản cuốn: *Quảng Ngãi - Một số vấn đề lịch sử - văn hoá*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội.

Bên cạnh các công trình nghiên cứu nêu trên, các sách và công trình nghiên cứu lịch sử của Đảng bộ các cấp và một số ngành tại địa phương cũng là những tài liệu quan trọng. Tiêu biểu như cuốn: *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Quảng Ngãi*, Tập 1, giai đoạn 1929 - 1945 và tập 3, giai đoạn 1975 - 2005; *Địa chí Quảng Ngãi*, Nxb. Tổng hợp Quảng Ngãi, 1996; *Lịch sử Đảng bộ huyện Lý Sơn (1930 - 1995)*, Nxb. Tổng hợp Quảng Ngãi, 2000; *Văn hoá truyền thống đảo Lý Sơn*, Sở Khoa học, Công nghệ và Môi trường tỉnh Quảng Ngãi, 2002 là những tài liệu lịch sử quan trọng ghi lại quá trình lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh, đảng bộ huyện trong giai đoạn cách mạng sôi động giành độc lập, xây dựng đất nước. Đó là những hoạt động của Đảng bộ, gắn với thực tiễn đầy sáng tạo, tận dụng tiềm năng, lợi thế để phát triển tỉnh nhà cũng như việc bảo tồn và lưu giữ các di sản văn hoá của cha ông để lại.

Những hồ sơ di tích lịch sử - văn hoá đang lưu trữ tại Phòng Văn hoá và Thông tin huyện đảo Lý Sơn cũng là những tư liệu quý có giá trị phục vụ cho việc nghiên cứu, như: *di tích đền thờ Âm linh tự và mộ lính Hoàng Sa, mộ và đền thờ Võ Văn Khuyết, nhà thờ Phạm Quang Ảnh, di tích đình làng và nhà tiên hiền xã An Hải, đền thờ thiên Y-A-Na, đình Tam Toà, đền thờ cá ông Lân Chánh, chùa Hang, chùa Đục,...*

Hiện nay, các công trình là luận án, luận văn đề cập đến nội dung nghiên cứu của đề tài cũng khá phong phú, đa dạng: *Giải pháp phát triển du lịch bền vững huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi* của Phan Thanh Vịnh. *Hệ thống di tích Lịch sử - Văn hóa huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi* của Mai Trọng Anh. *Phát triển du lịch bền vững*

huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi của Phạm Thanh Tường, Phát triển du lịch huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi của Lê Văn Huy. Nghiên cứu phát triển du lịch huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi của Cao Thanh Thuận.

5.2. Ngoài nước

Hiện nay trên thế giới có nhiều tác giả nghiên cứu về du lịch, điểm hình như:

S.Medlik có công trình *Managing Tourism (Quản lý Du lịch)*.

Alastair M. Morrison có công trình *Marketing and Managing Tourism Destinations (Tiếp thị và quản lý điểm đến)*.

Cùng với đó, còn có nhiều công trình nghiên cứu của học giả nước ngoài về du lịch được dịch ra tiếng Việt là những tài liệu tham khảo có giá trị trong nghiên cứu của đề tài, ví như: Cuốn Quy hoạch Du lịch của tác giả G.Cazes - R.Lanquar - Y. Raynouard, do Đào Đình Bắc dịch, được Nhà xuất bản Đại học Quốc gia xuất bản năm 2005.

B. NỘI DUNG

Chương 1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ DU LỊCH VÀ KHAI THÁC DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN DU LỊCH

1.1. DU LỊCH

1.1.1. Khái niệm

Hiện nay, trên thế giới tồn tại khá nhiều khái niệm khác nhau về du lịch, ở mỗi góc độ nghiên cứu khác nhau các nhà khoa học đưa ra khái niệm khác nhau về du lịch.

Năm 1811, lần đầu tiên tại Anh có định nghĩa về du lịch như sau: Du lịch là sự phối hợp nhịp nhàng giữa lý thuyết và thực hành của các cuộc hành trình với mục đích giải trí.

Tại hội nghị Liên Hiệp Quốc về du lịch họp tại Roma - Italia (21/8 - 5/9/1963), các chuyên gia cho du lịch là tổng hợp các mối quan hệ, hiện tượng và các hoạt động kinh tế bắt nguồn từ các cuộc hành trình và lưu trú của cá nhân hay tập thể ở bên ngoài nơi ở thường xuyên của họ hay ngoài nước họ với mục đích hoà bình. Nơi họ đến lưu trú không phải là nơi làm việc của họ.

Tại Việt Nam, về khái niệm du lịch thì Quốc hội nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam cho rằng: “Du lịch là các hoạt động có liên quan đến chuyến đi của con người ngoài nơi cư trú thường xuyên trong thời gian không quá 01 năm liên tục nhằm đáp ứng nhu cầu tham quan, nghỉ dưỡng, giải trí, tìm hiểu, khám phá tài nguyên du lịch hoặc kết hợp với mục đích hợp pháp khác”.

1.1.2. Phân loại

Dựa vào các tiêu thức phân loại khác nhau chúng ta có thể phân du lịch thành các loại hình khác nhau.

Thứ nhất, căn cứ và phạm vi lãnh thổ của chuyến đi du lịch. Theo tiêu thức này, du lịch được phân thành: *Du lịch quốc tế; Du lịch nội địa; Du lịch chữa bệnh; Du lịch nghỉ ngơi, giải trí; Du lịch*

thể thao. Bên cạnh đó, còn có du lịch văn hoá, du lịch công vụ, du lịch thương gia, du lịch tôn giáo, du lịch thăm hỏi, du lịch quê hương, du lịch quá cảnh,...

Thứ hai, Căn cứ vào đối tượng khách du lịch. Theo tiêu thức này, du lịch được phân thành du lịch thanh, thiếu niên; du lịch dành cho những người cao tuổi; du lịch phụ nữ, du lịch gia đình.

Thứ ba, căn cứ vào hình thức tổ chức chuyến đi. Theo tiêu thức này, du lịch được phân thành du lịch theo đoàn và du lịch cá nhân.

Thứ tư, căn cứ vào phương tiện giao thông được sử dụng, theo tiêu thức này, du lịch được phân thành du lịch bằng xe đạp, bằng xe máy, ô tô, tàu hoả, tàu thuỷ, máy bay,...

Thứ năm, căn cứ vào phương tiện lưu trú được sử dụng. Theo tiêu thức này, du lịch được phân thành du lịch ở khách sạn, ở lều trại, ở làng du lịch,...

Thứ sáu, căn cứ vào thời gian du lịch. Theo tiêu thức này, du lịch được phân thành du lịch dài ngày và du lịch ngắn ngày (thường gọi là du lịch cuối tuần).

Thứ bảy, căn cứ vào sản phẩm du lịch. Theo tiêu thức này, du lịch được phân thành du lịch di tích lịch sử - văn hoá, du lịch danh lam thắng cảnh, du lịch đồng quê, du lịch biển, sông, hồ, du lịch thành phố,...

1.2. DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HOÁ

1.2.1. Khái niệm

Theo khoản 2, Điều 4 Luật Di sản Văn hóa của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam thì Di tích lịch sử - văn hóa là công trình xây dựng, địa điểm và các di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia thuộc công trình, địa điểm đó có giá trị lịch sử, văn hoá, khoa học.

1.2.2. Phân loại

Dựa vào các giá trị về mặt lịch sử, văn hoá, khoa học, di tích lịch sử - văn hoá được chia làm 3 loại: *Di tích cấp quốc gia đặc biệt, Di tích cấp quốc gia, Di tích cấp tỉnh*:

Về loại hình di tích - lịch sử văn hoá, theo Luật Di sản Văn hoá năm 2002 được phân thành 3 loại: *Di tích lịch sử; Di tích kiến trúc nghệ thuật; Di tích khảo cổ*:

1.3. VAI TRÒ CỦA DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HOÁ TRONG HOẠT ĐỘNG DU LỊCH

Thứ nhất, di tích lịch sử văn hoá là tài sản quý giá của cộng đồng dân tộc Việt Nam và bộ phận dân của cộng đồng văn hoá nhân loại, có vai trò to lớn trong sự nghiệp dựng nước và giữ nước.

Thứ hai, di tích lịch sử - văn hoá là động lực thúc đẩy quá trình phát triển kinh tế - xã hội. Di tích lịch sử văn hoá được xem như là một nguồn lực tham gia trực tiếp vào sự nghiệp phát triển về mặt kinh tế - xã hội lẫn phát triển kinh tế.

Thứ ba, di tích lịch sử - văn hoá thúc đẩy quá trình phát triển đời sống tinh thần. Là sợi dây kết nối cộng đồng vững chắc khi nó hướng về con người cội nguồn, với những giá trị thiên liêng của văn hoá dân tộc, từ đó khơi dậy ý chí tự chủ, tự lực, tự cường dân tộc, kết nối con người với cộng đồng, hiện tại với truyền thống, tạo nên sức mạnh tổng thể để chống lại các thế lực thù địch kẻ cả bên trong lẫn bên ngoài.

1.4. MỐI QUAN HỆ GIỮA DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HOÁ VỚI DU LỊCH TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH

1.4.1. Di tích lịch sử - văn hóa vừa là tài nguyên vừa là nguồn lực để phục vụ du lịch phát triển

1.4.2. Du lịch phát triển góp phần bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa.

1.5. CHỦ TRƯỞNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Trong quá trình đổi mới đất nước, Đảng Cộng sản Việt Nam ngày càng nhận thấy được vai trò của du lịch trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước. Đảng cho rằng: Phát triển du lịch không chỉ đem lại một nguồn lợi kinh tế to lớn như một ngành công nghiệp không khói, mặt khác còn giải quyết được công ăn việc làm cho hàng triệu lao động và nhiều dịch vụ hỗ trợ kèm theo. Ngoài ra, du lịch cũng là một cửa sổ nhìn ra thế giới và thế giới nhìn vào Việt Nam. Qua con đường này, hình ảnh đất nước được quảng bá sâu rộng đến đông đảo bạn bè thế giới gần xa, tạo ra hình ảnh một Việt Nam hòa bình, thân thiện và mến khách. Nhất là trong điều kiện hiện nay, Việt Nam là điểm đến an toàn nhất của khách du lịch bốn phương, lại có những khu du lịch, danh lam thắng cảnh nổi tiếng, có nền văn hóa đa dạng và phong phú. Vì thế, việc thu hút khách du lịch là một chiến lược cần thiết vì sự phát triển của đất nước

TIỂU KẾT CHƯƠNG 1

Di tích lịch sử - văn hóa là một trong những dạng thức của văn hóa vật chất do con người sáng tạo ra trong quá trình lao động sản xuất. Di tích lịch sử - văn hóa nó tồn tại hiện hữu trước mặt mọi chúng ta trong cuộc sống hàng ngày. Trong lịch sử dân tộc cũng như hiện nay, các di tích lịch sử - văn hóa luôn tồn tại song song với cuộc sống và tác động hàng ngày đến nó, chi phối các hoạt động của con người một cách vô thức, mà đôi khi bản thân con người không ý thức được điều đó.

Một trong những phương tiện góp phần đưa các di tích lịch sử - văn hóa dân tộc đến đông đảo bạn bè quốc tế gần xa để phát huy những giá trị của nó là du lịch. Bên cạnh những loại hình du lịch ngày càng trở nên phong phú, thì du lịch trải nghiệm các di tích lịch sử - văn hóa đang là một ngành đầy tiềm năng của tất cả các nước, nhất là nước ta với bề dày văn hóa hiện có. Vì thế, việc khai thác các di tích lịch sử - văn hoá nhằm mục đích phục vụ phát triển du lịch là một

lợi thế mạnh của nước ta. Đồng thời bên cạnh đó, khi du lịch phát triển sẽ góp phần quan trọng trong bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa của dân tộc, từ đó góp phần phát triển bền vững du lịch của đất nước.

Nhận thức được vị trí, vai trò du lịch của phát triển du lịch đối với kinh tế - xã hội của đất nước, từ năm 1986 đến nay Đảng Cộng sản Việt Nam luôn có những chủ trương phát triển du lịch. Đáng lưu ý, để phát triển du lịch nhanh, bền vững, tương xứng với tiềm năng, lợi thế của đất nước và đáp ứng yêu cầu cạnh tranh quốc tế, ngày 16 tháng 01 năm 2017 Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 08-NQ/TW về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn - Đây là nền tảng và động lực quan trọng để các cấp bộ Đảng và chính quyền các cấp triển khai thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp thiết thực phù hợp với tình hình thực tiễn của đất nước, địa phương đưa ngành công nghiệp du lịch Việt Nam nói chung và các địa phương trong cả nước nói riêng phát triển bền vững và cất cánh, thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, đóng góp xứng đáng vào sự phát triển của kinh tế đất nước và địa phương.

Chương 2: THỰC TRẠNG KHAI THÁC DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở HUYỆN ĐẢO LÝ SON, TỈNH QUẢNG NGÃI

2.1. TIỀM NĂNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở HUYỆN ĐẢO LÝ SON, TỈNH QUẢNG NGÃI

2.1.1. Vài nét về huyện đảo Lý Sơn

2.1.1.1. Vị trí địa lý và điều kiện tự nhiên

** Vị trí địa lý*

Với vị trí địa lý độc đáo, là trung tâm của tuyến đường biển hành lý Bắc - Nam của Việt Nam với tọa độ 150⁰,23'14" đến 150⁰,38'14" vĩ độ Bắc và 109⁰,05'04" đến 109⁰,14'12" độ kinh Đông, huyện Lý Sơn nằm về phía Đông Bắc bờ biển tỉnh Quảng Ngãi có

khoảng cách với đất liền Càng Sa Kỳ khoảng 24km (15 hải lý), cách đảo Cù Lao Chàm tỉnh Quảng Nam 90,9 km, cách thành phố Đà Nẵng 134km; Diện tích tự nhiên khoảng 10,32 Km² bao gồm ba đảo: hòn Lớn, hòn Bé và hòn Mù Cu; Đơn vị hành chính hiện nay là xã An Vĩnh, An Hải và An Bình.

Từ thời chúa Nguyễn, Lý Sơn được coi là đảo tiền tiêu trong việc bảo vệ chủ quyền lãnh hải Việt Nam nói chung và chủ quyền biển đảo Việt Nam trên hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa nói riêng.

Ngày nay, với sự phát triển mạnh mẽ của ngành công nghiệp không khói, nhất là từ ngày 16 tháng 01 năm 2017, Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 08-NQ/TW về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, đây là cơ sở và là động lực để các địa phương trong cả nước, trong đó có tỉnh Quảng Ngãi và huyện Lý Sơn để xây dựng chiến lược phát triển du lịch trong thời gian tới.

Với vị thế địa chính trị đặc biệt nêu trên, cùng với việc nắm giữ vai trò là Đảo hành chính tiền tiêu của Việt Nam bảo đảm an ninh chủ quyền quốc gia trên biển, huyện Lý Sơn có nhiều cơ hội thuận lợi để đẩy mạnh mở rộng liên kết vùng phục vụ phát triển du lịch.

** Về địa hình*

Nhìn tổng thể địa hình của Lý Sơn khá bằng phẳng, độ cao trung bình khoảng 20 - 30m so với mực nước biển.

Ở đảo Lý Sơn là không có sông ngoài lớn, chỉ có một số suối nhỏ do mưa lũ chảy siết hình thành vào mùa mưa. Còn địa hình bờ biển của Lý Sơn phần lớn là các vách và hóc sóng vỗ bờ tạo nên các hóc hang khá đẹp như chùa Hang, hang Câu,....

** Về khí hậu*

Lý Sơn chịu tác động chung của khí hậu nhiệt đới gió mùa trên vùng biển nhiệt đới nóng, ẩm và có chế độ mưa trái mùa từ tháng 9 đến tháng 2 năm sau. Do Lý Sơn là huyện đảo trên biển Đông, lại có vĩ độ thấp nên chế độ nắng thuộc loại dồi dào nhất trong hệ thống

các đảo ven bờ ở Việt Nam, với tổng số giờ nắng trung bình năm khoảng 2430,3 giờ.

2.1.1.2. Đặc điểm cư dân

Tính đến năm 2020 huyện Lý Sơn có 18.731 người, trong đó có 11.489 người đang trong độ tuổi lao động, chiếm 61,3 % dân số. Số lao động đang làm việc phân theo nhóm ngành ở Lý Sơn thời gian qua cũng có sự thay đổi, nhất là số lao động đang hoạt động trong lĩnh vực thương mại - dịch vụ với khoảng 2.888 người, chiếm khoảng 25% dân số. Đáng lưu ý, số lao động hoạt động trong ngành du lịch ở Lý Sơn khá lớn, có khoảng 845 người, chiếm 4,51% dân số, đây là một trong những nhân tố thuận lợi cơ bản cho sự phát triển du lịch ở Lý Sơn trong tương lai.

2.1.2. Hệ thống di tích lịch sử - văn hóa ở huyện đảo Lý Sơn

2.1.2.1. Di tích lịch sử - văn hoá gắn với lịch sử dựng nước và xác lập chủ quyền biển đảo Việt Nam

** Di tích lịch sử - văn hoá gắn với lịch sử dựng làng xóm và giữ nước*

** Di tích lịch sử - văn hoá gắn với xác lập chủ quyền biển đảo Việt Nam*

Đền thờ Âm Linh tự và mộ lính Hoàng Sa

Nhà thờ Phạm Quang Ảnh và mộ và đền thờ Võ Văn Khuyết

2.1.2.2. Di tích kiến trúc nghệ thuật gắn với tín ngưỡng của cư dân miền biển

** Dinh Tam Tòa*

** Đền thờ cá Ông Lân Chánh*

** Chùa Hang*

2.1.2.3. Di tích khảo cổ học

** Suối Chình*

** Công viên địa chất Lý Sơn*

2.2. HOẠT ĐỘNG KHAI THÁC DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HOÁ PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở HUYỆN ĐẢO LÝ SƠN, TỈNH QUẢNG NGÃI

2.2.1. Hoạt động du lịch ở huyện đảo Lý Sơn thời gian qua

2.2.1.1. Công tác quản lý nhà nước

Nhằm phát huy cao nhất những lợi thế về các di tích lịch sử - văn hóa gắn với chủ quyền của Việt Nam đối với các quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa, hệ sinh thái biển, địa chất, cảnh quan để hình thành các sản phẩm du lịch đặc thù, hấp dẫn khách du lịch. Ngày 03 tháng 6 năm 2015, tỉnh Quảng Ngãi đã phê duyệt Quy hoạch phát triển du lịch huyện đảo Lý Sơn. Theo đó, năm 2015 Ủy ban nhân dân huyện Lý Sơn phối hợp với Viện Khảo cổ học và bảo tàng tỉnh Quảng Ngãi lập Quy hoạch tổng thể di tích lịch sử - văn hóa trên địa bàn huyện Lý Sơn để có cơ sở thực tiễn nhằm thống kê, phân tích, đánh giá hiện trạng thực tế và các điều kiện có liên quan phục vụ phát triển du lịch. Qua đó, xác định được phương án phát triển thích hợp, bảo đảm việc khai thác có hiệu quả mọi tiềm năng và lợi thế về các di tích lịch sử - văn hóa phục vụ phát triển du lịch ở địa phương một cách tốt nhất.

2.2.1.2. Cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch

Để góp phần nâng cao chất lượng dịch vụ, phục vụ khách du lịch, huyện Lý Sơn đã không ngừng khuyến khích, vận động các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước đầu tư các khu, điểm đến du lịch chất lượng cao. Nhờ đó, hệ thống cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch ở huyện Lý Sơn có bước phát triển, chất lượng dịch vụ phục vụ du khách được nâng lên

2.2.1.3. Sản phẩm và dịch vụ du lịch chủ yếu

Thực hiện sự chỉ đạo phát triển du lịch của các cấp bộ Đảng, giai đoạn 2015 - 2020, tỉnh Quảng Ngãi và huyện Lý Sơn đã triển khai đồng bộ nhiều hoạt động.

Năm 2015, huyện Lý Sơn chỉ đạo Phòng Văn hoá Thông tin phối hợp với các đơn vị chức năng lập hồ sơ di tích, đề nghị tỉnh Quảng Ngãi công nhận dinh Bà Thiên Y-A-Na, dinh Bà Thủy Long, dinh Bà chúa Yàng ở xã An Hải, dinh Đụn, lăng Tân, lăng Vĩnh Lộc ở xã An Vĩnh, nhà thờ tộc họ Võ Văn, nhà Pha, giếng Xó La ở thôn Đông, xã An Vĩnh, lân Vĩnh Hoà là di tích cấp tỉnh. Đáng lưu ý, ngày 01 tháng 12 năm 2020, huyện Lý Sơn có văn bản đề nghị tỉnh Quảng Ngãi xin chuyển 494,4 m² đất nông nghiệp do hộ gia đình, cá nhân đang sử dụng tại huyện Lý Sơn đã được huyện Lá Sơn thu hồi sang đất có di tích lịch sử - văn hoá để thực hiện dự án tôn tạo và mở rộng di tích quốc gia Âm Linh Tự. Nhờ đó, nhiều di tích lịch sử - văn hoá ở huyện Lý Sơn đã được trùng tu, tôn tạo, mở rộng và công nhận là di tích cấp tỉnh và quốc gia, nhiều điểm đến tham quan du lịch có hệ thống hạ tầng cơ sở thuận lợi để phục vụ nhu cầu tham quan của du khách.

2.2.1.4. Đào tạo và phát triển nguồn nhân lực du lịch

Để có nguồn nhân lực phục vụ phát triển du lịch, huyện Lý Sơn phối hợp các Trường Trung cấp, Cao đẳng, Đại học và Trung tâm Anh ngữ mở các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ du lịch cho cán bộ, nhân dân kinh doanh du lịch.

2.2.1.5. Công tác xúc tiến và quảng bá du lịch

Để đưa hình ảnh du lịch Lý Sơn đến với đông đảo khách du lịch trong và ngoài nước, huyện Lý Sơn tiến hành nhiều hoạt động, như xây dựng video clip quảng bá hình ảnh “Du lịch Lý Sơn những điều cần biết” trên mạng xã hội Facebook, Youtube và trình chiếu trên các tàu cao tốc, trình chiếu màn hình LED tại nhà ga cảng Sa Kỳ, xây dựng Webise du lịch Lý Sơn - hiện Webise đang hoạt động chính thức tại địa chỉ www.vanhoadulichlyson. Tổ chức nhiều hoạt động văn hoá, thể thao đặc sắc, như tuần lễ văn hoá vào các năm 2018 và 2019, phối hợp với Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tổ chức giải Dù

Lượn và giải vô địch quốc gia Marathon và cự ly dài báo Tiền Phong lần thứ 61.

2.2.2. Hoạt động khai thác di tích lịch sử - văn hóa phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn

2.2.2.1. Hoạt động bảo tồn, trùng tu và tôn tạo các di tích lịch sử - văn hóa

Giai đoạn 2015 - 2020, dưới sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền huyện Lý Sơn đã ban hành Quyết định số 01/2017/QĐ-UBND về quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh trên địa bàn huyện; chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, Ủy ban nhân dân 3 xã tổ chức tuyên truyền phổ biến đến nhân dân về vấn đề bảo tồn, tôn tạo, phát huy giá trị của các di tích lịch sử - văn hóa trên địa bàn. Tồn hành rà soát và cấp sổ đỏ cho 17/19 di tích lịch sử - văn hóa xếp hạng cấp tỉnh trên địa bàn; chỉ đạo làm mới các bảng chỉ dẫn, bảng giới thiệu về nội quy tại các điểm di tích lịch sử - văn hóa để nhân dân và du khách dễ tiếp cận, đã xây dựng kế hoạch gắn kết các di tích trên địa bàn huyện phục vụ phát triển du lịch, đồng thời bước đầu đã ban hành tài liệu thuyết minh về các di tích cho đối tượng là hướng dẫn viên, công ty lữ hành để xây dựng tour du lịch phục vụ du khách. Cùng với đó, Ủy ban nhân dân huyện Lý Sơn còn kêu gọi và huy động mọi sự hỗ trợ về kinh phí của các tổ chức, cá nhân cùng tham gia vào xã hội hóa việc trùng tu, tôn tạo và bảo vệ các di tích lịch sử - văn hóa phục vụ phát triển du lịch.

2.2.2.2. Di tích lịch sử - văn hóa đã khai thác phát triển du lịch

Hiện nay, toàn huyện có 25 di tích lịch sử - văn hóa xếp hạng cấp quốc gia và tỉnh. Qua kết khảo sát, thì hầu hết các di tích lịch sử - văn hóa xếp hạng quốc gia và tỉnh ở Lý Sơn đã và đang hoặc có chủ trương khai thác phục vụ phát triển du lịch.

2.2.2.3. Các điểm, tuyến và tour khai thác phát triển du lịch tiêu biểu

Tour 01 ngày, khởi hành từ cảng Sa Kỳ, với phương tiện đi lại là ô tô với những điểm đến: Chu Lai - Sa Kỳ - Nhà Trưng Bày Hải Đội Hoàng Sa - Thới Lới - Chùa Hang - Hang Câu - Chùa Đục - Cổng Tò Vò.

Tour 02 ngày 01 đêm, khởi hành từ cảng Sa Kỳ, với phương tiện đi lại là xe ô tô, tàu cao tốc, cano, với những điểm đến: Cảng Sa Kỳ, đỉnh núi Thới Lới, Hang Câu, cổng Tò Vò, Đảo Lớn, Đảo Bé, Bãi Hang, Làng Bích Họa,.....

Tour 03 ngày 02 đêm, khởi hành từ cảng Sa Kỳ với Phương tiện đi lại là ô tô, tàu cao tốc, cano với những điểm đến: Chu Lai - Sa Kỳ - Đảo lớn - Thới Lới - Chùa Hang - Hang Câu - Đảo bé - Nhà trưng bày Hải Đội Hoàng Sa - Chùa Đục - Cổng Tò Vò - Hòn Mù Cu.

Tour 04 ngày 03 đêm, khởi hành từ cảng Sa Kỳ với Phương tiện đi lại là ô tô, tàu cao tốc, cano với những điểm đến: Chu Lai - Sa Kỳ - Đảo Bé - Chùa Hang - Hang Câu - Tham quan Cảnh đồng tòi/hành/dưa hấu - Thới Lới - Chùa Đục - Cổng Tò Vò - Nhà trưng bày Hải Đội Hoàng Sa - Hội An - Đà Nẵng,...

2.2.2.4. Khách du lịch và nguồn thu

Nhận thức về lợi ích phát triển du lịch, những năm qua các cấp, các ngành và nhân dân địa phương từng bước đầu tư hạ tầng du lịch. Nhờ đó, nhiều hoạt động văn hóa, du lịch được tổ chức, nhất là tổ chức thành công tuần lễ văn hóa du lịch Lý Sơn trong các năm 2018, 2019 với nhiều hoạt động độc đáo, đặc sắc; phối hợp với Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tổ chức một số hoạt động thể thao quy mô cấp quốc gia, quốc tế tại huyện đảo đã thu hút đông đảo du khách trong và ngoài nước. Mô hình du lịch cộng đồng và xây dựng những sản phẩm du lịch mới trên cơ sở khai thác tiềm năng của huyện được khuyến khích phát triển; Các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước được tạo điều kiện đầu tư xây dựng cơ sở lưu trú chất lượng, đảm

bảo phục vụ nhu cầu du khách. Nhờ đó, hoạt động du lịch ở huyện Lý Sơn có nhiều khởi sắc.

Lượng khách du lịch đến tham quan ngày càng tăng.

Bảng 2. Khách du lịch đến Lý Sơn, giai đoạn 2015 - 2020.

(Đơn vị tính: Lượt)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tổng lượt khách	95 000	164 900	206 000	230 320	265 000	290 000

(Nguồn: Báo cáo của Phòng Văn hoá Thông tin về tình hình phát triển du lịch huyện Lý Sơn từ năm 2017 đến năm 2022)

Doanh thu du lịch ngày càng lớn.

Bảng 3. Tổng doanh thu du lịch ở huyện Lý Sơn, giai đoạn 2015 - 2020

(Đơn vị tính: Tỷ đồng)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Doanh thu	114,00	179,82	323,15	276,13	317,00	435,00

(Nguồn: Báo cáo thống kê của Phòng Văn hoá Thông tin huyện Lý Sơn)

2.3. ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG ĐẠT ĐƯỢC VÀ MỘT SỐ HẠN CHẾ

Hoạt động du lịch ở huyện Lý Sơn thời gian qua chưa tương xứng với tiềm năng và lợi thế, nhất là hoạt động phối hợp giữa các cấp, ngành chưa thực sự đồng bộ, chưa gắn kết các phong trào để nâng cao hiệu quả, chưa tạo được sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị để phát triển du lịch.

Nguồn vốn đầu tư cho lĩnh vực du lịch còn hạn chế, chưa đồng bộ, chưa đáp ứng được nhu cầu của nhân dân, du khách và không bắt kịp tốc độ phát triển nên dẫn đến hạn chế nguồn lực đầu tư cho lĩnh vực du lịch, không kêu gọi được các nhà đầu tư có tiềm lực mạnh

trong và ngoài nước để thực hiện các dự án vui chơi, nghỉ dưỡng chất lượng cao quy mô lớn phục vụ nhu cầu du khách.

Cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch còn thiếu và yếu. Toàn huyện có 127 cơ sở kinh doanh lưu trú được đưa vào sử dụng phục vụ du khách với tổng số hơn 800 phòng nghỉ, trong đó có 11 khách sạn, trong số đó chỉ có 2 khách sạn tương đương tiêu chuẩn 4 sao là Mường Thanh và Đảo Ngọc Lý Sơn, còn lại là nhà nghỉ, nhà trọ và hộ gia đình kinh doanh dịch vụ nhỏ lẻ.

Các khu, điểm du lịch chưa có quy hoạch chi tiết, rõ ràng. Việc xây dựng, khai thác, phát huy giá trị các di tích lịch sử - văn hoá chưa hiệu quả, sản phẩm du lịch còn đơn điệu, thiếu các sản phẩm mang tính đặc trưng của Lý Sơn.

Công tác quảng bá, xúc tiến du lịch chưa được quan tâm đúng mức, nguồn nhân lực lao động trong lĩnh vực du lịch chất lượng cao còn thiếu và yếu về kinh nghiệm lẫn chuyên môn.

Nguyên nhân của những hạn chế trên là do: một số cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương chưa kịp thời cụ thể hóa việc triển khai thực chủ trương chính sách của Trung ương Đảng, Tỉnh ủy Quảng Ngãi về phát triển du lịch, khai thác và phát huy các di tích lịch sử - văn hóa vào phục vụ phát triển du lịch; kinh phí đầu tư trùng tu và tôn tạo các di tích lịch sử - văn hóa còn nhiều hạn chế, chưa huy động được nhiều nguồn lực để phát triển du lịch.

TIÊU KẾT CHƯƠNG 2

Qua kết quả nghiên cứu nêu trên, tác giả nhận thấy: đảo Lý Sơn - nơi có vị trí địa lý, dân số, địa hình, khí hậu thuận lợi và tài nguyên du lịch phong phú, đa dạng. Đây là những tài sản quý giá lắng đọng trong dòng chảy thời gian của lịch sử, mà cụ thể là nền văn hoá Sa Huỳnh - Champa xưa mà chủ yếu là của nền văn hoá Việt gắn liền với quá trình xây dựng đảo và bảo vệ đảo, khai thác và bảo vệ Hoàng

Sa và Trường Sa của nhân dân Việt Nam. So với các địa phương khác trong tỉnh Quảng Ngãi, thì huyện Lý Sơn dù vị trí địa lý và khí hậu không thuận lợi nhiều cho phát triển kinh tế - xã hội, nhưng ngược lại nơi đây có vị trí địa lý, khí hậu và đặc biệt là các di tích lịch sử văn hoá đặc sắc, phong phú đa dạng nên sẽ thuận lợi cho phát triển du lịch, nhất là du lịch biển đảo.

Số lượng danh lam thắng cảnh và di tích lịch sử - văn hoá ở đảo Lý Sơn dù không nhiều, toàn huyện có khoảng hơn 50 di tích lớn nhỏ nhưng hầu như còn nguyên bản, bố trí đều khắp tại các địa phương trên đảo như: đình, chùa, dinh cổ kính với những phong cách kiến trúc đặc sắc. Gắn liền với một số di tích lịch sử - văn hoá là một hệ thống di sản văn hoá phi vật thể truyền thống - nó là nơi lưu giữ những phong tục tập quán, tín ngưỡng của cư dân địa phương. Cùng với đó, ở Lý Sơn còn có một hệ sinh thái biển khá phong phú, đa dạng với nhiều rạn san hô màu sắc đẹp đã làm cho Lý Sơn trở thành đảo du lịch hấp dẫn đối với nhiều loại hình du lịch độc đáo và đặc sắc.

Thực hiện chủ trương của Đảng Bộ Quảng Ngãi, các cấp bộ Đảng và chính quyền huyện Lý Sơn đã triển khai đồng bộ nhiều hoạt động nhằm khai thác tối đa và tiềm năng và lợi thế phát triển du lịch ở địa phương, nhất là những lợi thế về di tích lịch sử - văn hóa độc đáo. Nhờ đó, giai đoạn 2015 – 2020 hoạt động du lịch ở Lý Sơn có nhiều khởi sắc, lượng khách du lịch đến tham quan ngày càng đông, doanh thu du lịch ngày càng lớn góp phần đáng kể vào tăng thu ngân sách địa phương, giải quyết việc làm và nâng cao đời sống nhân dân.

Chương 3. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP NHẪM ĐẨY MẠNH KHAI THÁC DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở HUYỆN ĐẢO LÝ SON

3.1. ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN

Ngày 19 tháng 10 năm 2016, Tỉnh uỷ Quảng Ngãi họp hội nghị lần thứ 5, nêu rõ quan điểm về phát triển du lịch ở địa phương trong giai đoạn 2016 - 2020 là ngành kinh tế có tính liên ngành, liên vùng và tính cộng đồng. Phát triển du lịch là nhiệm vụ trọng tâm, chiến tỷ trọng ngày càng cao trong cơ cấu kinh tế, góp phần chuyển dịch cơ cấu lao động, tạo điều kiện để phát triển các ngành công nghiệp, đô thị, kinh tế biển đảo và các ngành kinh tế khác. Cần huy động mọi nguồn lực xã hội đầu tư phát triển du lịch, phát huy tối đa tiềm năng, thế mạnh của tỉnh, lợi thế đặc thù của từng vùng, miền trong tỉnh để quy hoạch, đầu tư phát triển du lịch theo hướng đồng bộ, chuyên nghiệp, hiện đại, có trọng tâm, trọng điểm.

Thực hiện chủ trương của Tỉnh uỷ tỉnh Quảng Ngãi về phát triển du lịch, giai đoạn 2015 - 2020, các cấp uỷ Đảng và chính quyền huyện Lý Sơn đã ban hành nhiều chính sách chỉ đạo nhằm huy động mọi nguồn lực, khuyến khích sự tham gia tích cực của cộng đồng doanh nghiệp và nhân dân để đẩy mạnh phát triển du lịch trên địa bàn huyện. Đáng lưu ý, từ ngày 13-15/7/2015, Đảng bộ Lý Sơn họp Đại hội lần thứ VI nêu rõ mục tiêu phát triển du lịch ở địa phương trong thời gian tới là: Phát triển du lịch tương xứng với tiềm năng và lợi thế của huyện, xác định đây là ngành kinh tế đột phá của huyện. Tập trung làm tốt công tác quy hoạch phát triển du lịch và tổ chức thực hiện theo quy hoạch. Quy hoạch phát triển du lịch tâm linh, sinh thái biển đảo theo hướng bảo tồn giá trị lịch sử, khai thác các di tích văn hoá tâm linh và khai thác tài nguyên biển bền vững. Nâng cao hiệu lực và hiệu quả quản lý nhà nước về du lịch, chất lượng phục vụ du khách.

3.2. MỘT SỐ GIẢI PHÁP

Nhằm triển khai đồng bộ các chính sách phát triển du lịch của Đảng bộ huyện Lý Sơn nêu ra trong các kỳ họp từ năm 2015 - 2020 nói chung và khắc phục những hạn chế yếu kém trong khai thác các di tích

lịch sử - văn hóa phát triển du lịch ở huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi trong thời gian qua, theo thời gian tới, các cấp ủy Đảng và chính quyền huyện Lý Sơn cần thực hiện một số giải pháp sau:

Một là, cần đổi mới cơ chế chính sách nhằm đẩy mạnh khai thác các di tích lịch sử - văn hóa phục vụ phát triển du lịch

Hai là, đẩy mạnh hoạt động quản bá thông tin du lịch đến đông đảo du khách trong và ngoài nước bằng nhiều hình thức khác nhau

Bốn là, cần có những chính sách ưu đãi đối với các nhà đầu tư cho hạ tầng du lịch trong và ngoài nước

Năm là, đẩy mạnh liên kết hợp tác vùng du lịch, đồng thời chú trọng kết nối với các tuyến du lịch của các địa phương khác trong cả nước, nhất là với các tỉnh thành khu vực miền Trung - Tây Nguyên, như: Tuyến Lý Sơn - Đà Nẵng - Hội An; Lý Sơn - Quảng Ngãi - Quy Nhơn; Lý Sơn - Đà Nẵng - Huế; Lý Sơn - Quảng Ngãi - Quy Nhơn - Gia Lai - Đắk Lắk; Lý Sơn - Đà Nẵng - Kon Tum, nhằm khai thác tốt nhất tiềm năng và lợi thế ở Lý Sơn để phục vụ cho việc phát triển du lịch...

Sáu là, nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng, chế độ chính sách cho cán bộ, công chức thực hiện nhiệm vụ

Bảy là, cần triển khai thực hiện nhiều giải pháp phát triển du lịch đi đôi với bảo vệ môi trường.

TIỂU KẾT CHƯƠNG 3

Huyện đảo Lý Sơn được thiên nhiên ban tặng nhiều danh lam, thắng cảnh độc đáo, nơi lưu giữ giá trị văn hóa biển đảo vật thể và phi vật thể. Những năm qua nhờ sự quan tâm đầu tư của các cấp ủy Đảng, chính quyền và nhân dân địa phương du lịch có nhiều khởi sắc, lượng khách du lịch đến Lý Sơn tăng đều qua các năm. Tuy nhiên, cơ sở hạ tầng du lịch thiếu đồng bộ, hiện đại, kết nối các điểm du lịch còn chậm, các loại hình dịch vụ, du lịch chưa đa dạng, một số di tích lịch sử - văn hóa trên địa bàn huyện khai thác đưa vào phục

vụ du lịch còn quá khiêm tốn so với tiềm năng sẵn có, các di tích lịch sử - văn hóa xuống cấp nghiêm trọng và chưa được đầu tư tôn tạo và bảo tồn.

Thời gian tới, để khai thác và phát huy giá trị các di tích lịch sử - văn hóa phục vụ phát triển du lịch việc triển khai đồng bộ các giải pháp nhằm khai thác hợp lý di tích lịch sử - văn hóa, huy động nguồn lực đầu tư trong và ngoài nước, đẩy mạnh công tác xúc tiến quảng bá du lịch đến đông đảo du khách gần xa, đầu tư cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch là vấn đề cần thiết và mang tính cấp bách.

C. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. Kết luận

Huyện đảo Lý Sơn có nhiều tiềm năng và lợi thế để khai thác phát triển du lịch. Với hệ thống di tích lịch sử - văn hóa phong phú đa dạng, những năm qua các cấp bộ Đảng và chính quyền huyện Lý Sơn đã ban hành chiều chính sách chỉ đạo nhằm khai thác tối đa và tiềm năng và lợi thế phát triển du lịch ở địa phương, nhất là những lợi thế về di tích lịch sử - văn hóa độc đáo. Nhờ đó, hoạt động du lịch ở Lý Sơn trong thời gian qua có nhiều khởi sắc, lượng khách du lịch đến tham quan ngày càng đông, doanh thu du lịch ngày càng lớn góp phần đáng kể vào tăng thu ngân sách địa phương, giải quyết việc làm và nâng cao đời sống nhân dân. Tuy nhiên, ở giai đoạn này qua nghiên cứu tác giả nhận thấy cơ sở du lịch tuy có bước phát triển nhưng lại thiếu đồng bộ, hiện đại, các loại hình dịch vụ du lịch chưa đa dạng, một số di tích lịch sử - văn hoá chưa được khai thác và phát huy giá trị.

2. Kiến nghị

Để đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, khai thác có hiệu quả tiềm năng và lợi thế ở Lý Sơn nhất là các di tích lịch sử - văn hóa phục vụ phát triển du lịch, thời gian đến các cấp ủy Đảng và chính quyền huyện Lý Sơn và chủ các doanh nghiệp, nhà hàng, người dân tham gia khai thác du lịch,.. cần thực hiện tốt một số nội dung cấp bách sau:

Thứ nhất, đổi mới tư duy, nhận thức về phát triển du lịch biển đảo, di tích lịch sử - văn hóa

Thứ hai, tiếp tục bổ sung, hoàn thiện cơ chế, chính sách nhằm phát huy tiềm năng và lợi thế các di tích lịch sử - văn hóa và phục vụ phát triển du lịch

Thứ ba, đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng phục vụ du lịch

Thứ tư, có thể và cần thiết chính quyền địa phương phối hợp với Phòng Đào tạo huyện chỉ đạo các trường phổ thông đóng trên địa bàn huyện nhận chăm sóc các điểm di tích - lịch sử văn hóa, giáo dục học sinh ý thức giữ gìn, bảo vệ và phát huy giá trị các di tích lịch sử - văn hóa, giáo dục văn hóa ứng xử - mỗi học sinh là một hướng dẫn viên du lịch.

Thứ năm, tăng cường hơn nữa công tác xúc tiến và quảng bá du lịch nói chung và di tích lịch sử - văn hóa ở Lý Sơn nói riêng

Sáu là, tạo môi trường thuận lợi hơn nữa cho các doanh nghiệp và cộng đồng phát triển du lịch

Thứ bảy, phát triển mạnh nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ du lịch